

BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN!

KOMÜNİST

Köz

AYLIK KOMÜNİST GAZETE

FİYATI: 2 TL (KDV DAHİL)

KASIM 2018

ÖZEL SAYI: 1

**12 Eylül Rejiminin Krizi
Devrimle Çözülecek!**

**Devrim için
Devrimci Parti!**

**Parti için
Komünistlerin Birliği!**

Herkesin Krizi Kendine

Bugün herhalde herkesin üzerinde en çok konuşulduğu şey kriz konusudur. Ama kriz konusunda rivayetin muhtelif olduğu da aşîkârdır.

Herşeyden önce kapitalist üretim ilişkilerinin, kendi bağrında barındırdığı çelişkiler ve çelişkili dinamikler nedeniyle, muhtelif düzeylerde muhtelif krizlere gebe olduğu en azından marksistlerin ve komünistlerin bildikleri en temel gerçeklerdendir.

Ama bunun yanısıra unutulmaması gereken şeylerin başında kapitalist üretim ilişkilerinin krizlere gebe olduğu gibi krizlerden beslenerek büyüdüğü gelir. Bu çelişkili gibi görünen gerçeğin ardında kapitalist üretim ilişkilerinin ortaya çıkması için olduğu gibi işleme için de devletin, bir burjuva diktatörlüğünün himaye takviye ve desteğine muhtaç olması yatar. Krizlerden beslenip güçlenerek çıkması için de bu devletin etkili bir müdahalesi şarttır.

Kapitalist üretim ilişkilerine son verebilmek için önce bu burjuva diktatörlüğünün yıkılması parçalanıp ortadan kaldırılmasının şart olması da bundandır. Bu bakımdan kriz konusu gündeme geldiğinde komünistler bakımından asıl önemli sorun bu krizin nasıl bir iktisadi kriz olduğu, hangi ekonomik çareleri gerektirdiği gibi konularla ilgilenmek bunlara cevap aramak değildir.

Bu konular düzenin sahibi olan sömürücü sınıfların, yönetenlerin sorunlarıdır. Bu konumda olmayıp da bunları sorun ederek çare arayanlar da esasen kapitalist sömürü düzenini yıkmak isteyenler değil onu tamir etmek misyonunu bilerek ya da bilmeyerek üstlenmiş olanlardır.

Elbette kapitalist üretim ilişkilerinin doğasından, Türkiye'nin uluslararası finans kapitale bağımlı bir ekonomiye sahip olmasından yahut 16 yıldır AKP'nin iktidardan ve fırsatlardan yararlanarak ve iktidarını sürdürmek için yarattığı saadet zincirinin şimdiki kadar olduğu gibi şakır şakır işleyemediği açıktır.

Bununla birlikte komünistler ve öncelikle burjuva hükümetinin devrilip teslim alınması ödeviyle yükümlü devrimciler açısından krizi burada görmek fena halde yanlış olur.

Başka konularda olduğu gibi, kriz konusunda da muhtelif kriz öğelerini ve belirtilerini kitlelerin isyan edip sokağa dökülmesi için vesile olacağına inanarak buntu bekleyen ve bunun ortaya çıkması için yağmur duasına çıkar gibi dileklerde bulunanlar da var. Bunlar "devrimcilik yapabilmek için" kitlelerin harekete geçmesini bekleyen ve onlar harekete geçtiğinde de kuyruklarına takılmaktan başka perspektifleri olmayan, "kendiliğindenliğe tapınma" hastalığından muzdarip olanlardır.

Madem ki kapitalist üretim ilişkileri doğası gereği krizlere gebedir ve krizlerden beslenerek işlemekte ve gelişmektedir. Komünistler açısından asıl önemli olan bunu sağlayan burjuva diktatörlüğü cephesinde durumun nasıl olduğudur. Asıl kriz bu mekanizmadaki aksama ve tıkanıklıklardan doğacaktır; ve tastamam da böyledir.

CUMHUR İTTİFAKI KRİZDE

16 yıldır tek başına hükümet etmekte olan AKP bir süredir (özellikle 7 Haziran seçimlerinden beri) tek başına ülkeyi yönetememektedir. Yönetmeye devam edebilmek için devletin bütün baskı aygıtlarını seferber etmek ve bunun için/bu sayede MHP'nin desteğini almak zorunda kalmıştır. Dahası bu destek olmadan hala tek başına yönetebilecek durumda değildir.

Kendisi de bir kriz faktörü olan AKP/Erdoğan iktidarı yıllardır son bekçisi olduğu 12 Eylül rejiminin krizini çözememektedir ve çözemeyeceği de belli olmuştur.

Bütün göstergeler, komünistlerin çoktandır işaret ettiği gibi siyasi düzlemde bir kriz olduğunu ısrarla göstermektedir.

AKP bu krizi yani rejim krizini çözmek bir yana yönetemeyeceğini de belli etmiş MHP ile ona bağımlı olmuş halde bir koalisyona, "Cumhur İttifakına" mecbur kalmıştır.

Ama bu ittifakın iki kanadı da baştan beri kriz içindedir. Ve ittifakın kendisi bile başlı başına bir kriz ögesidir. Erdoğan MHP'yi bir kongre krizinden kurtarıp kendine payanda yapmak isterken ona muhtaç hale gelmiştir. AKP'ye payanda olması beklenen MHP ikiye bölünmekten kurtulamamıştır.

Erdoğan 12 Eylül Anayasasını iyice içinden çıkılmaz hale getirecek şekilde değiştirerek, yetkinlerini artırdığı cumhurbaşkanlığı makamına oturmuştur. Ama bunu yaparken "metal yorgunluğundan muzdarip olduğunu" öne sürdüğü kendi partisine güvenemez hale gelmiş, büsbütün budanmış MHP'ye muhtaç ve bağımlı hale gelmiştir.

Erdoğan her ne kadar başkanlık ve genel seçimleri MHP yardımıyla yerel seçimlerin önüne almayı başarmış olsa da, yerel seçimler gelmiş çatmıştır bile. Bu seçimlere Erdoğan ve AKP talimatla, dayatmayla, göz yaşlarıyla yerinden ettiği belediye başkanları ile girmek zorunda kalmıştır. Üstelik bunların yerine kendi partililerine vaad edebileceği bir kısım belediyeyi mecburen ortak olduğu MHP'ye verme ihtimali de vardır.

MHP ise bununla yetinmemektedir. JÖH'lerde PÖH'lerde vb.nin yanı sıra yargı alanında elde ettiği mevzileri elinde tutarak Erdoğan'a mevki karşılığında destek vermeyeceğini belli edecek tarzda (andımız konusunda olduğu gibi, "Fesli Kadir ziyareti" konusunda da) "ideolojik konularda" da rest çekerek ittifakı bozma tehditlerini ileri sürmeye başlamıştır.

Erdoğan kendi partisi içindeki krize daha çare bulmadan bir de "Cumhur İttifakı" içindeki krizle karşı karşıyadır.

Ama Cumhur İttifakı'nın sadece bu kanadında bir kriz olduğu doğru değildir. MHP de (belli etmese de) krizden uzak değildir. Herşeyden önce MHP açısından yerel seçimler TBMM'deki koltuk sayısını arttırmaktan/korumaktan daha önemlidir. İyi Parti'nin genel seçimlerde MHP'ye kayda değer bir zararı olmamış olsa da yerel seçimler düzeyinde ciddi bir basınç yaratacağı düşünülmelidir. Sadece "ülkücü olduğunu" ilan ederek yola çıkan Mansur Yavaş'ın MHP ile mesafesi bile bunu görmek için yeterlidir.

Demek ki Cumhur İttifakı da kriz içindedir ve ali cengiz oyunlarıyla elde edilen referandum, başkanlık seçimi ve genel seçimler bu krizi hafifletmemiş şiddetlendirmiştir.

CUMHUR İTTİFAKININ RAKİPLERİ DE KRİZDE: CHP'NİN KRİZİ

Öte yandan AKP'nin yedek lastiği olarak yola çıkmış olan CHP'de ise kriz olduğu belki başka kriz unsurlarından fazla konuşulan bir konudur. Sadece CHP adayı olarak seçimlere girip sürpriz bir sonuç elde eden Muharrem İnce'nin başarısı CHP'nin başarısı olamamış bu partideki krizi derinleştiren başlı başına bir etken haline gelmiştir. Bu da yetmiyormuş gibi, bir de Öztürk Yılmaz'ın "şaibe kokan" çıkışı ile "Türkçe ezan" krizi çıkmıştır. Bu kriz CHP'nin AKP ve Erdoğan'a karşı "andımız zaferinden" yararlanmasına da engel olmuştur.

Bu bakımdan AKP'nin yedek lastiği de bir türlü şişirilememektedir. "Bu yedek lastiğe güven olmaz" fikri pekişmektedir. Bu bakımdan CHP'nin kriz içindeki Cumhur İttifakı'na alternatif olma hevesleri bir türlü kabarmamaktadır. Havası inmiş bir yedek lastik olarak kalmaya mahkum gözükmektedir. Muhtemel bir yerel seçim başarısının da bu durumu düzeltmesi otomatik bir sonuç olmayacaktır.

Bu durum paradoksal bir sonuç doğurur, yedek lastiğin güvenilir olmaz olması Erdoğan ve AKP'yi "dış desteklere" daha fazla muhtaç hale ge-

tirmektedir. Bu da Erdoğan'ı bir yandan dış güçlere atıp tutarken beri yandan onlara her seferinde boyun eğmeye iterken, Kemal Derviş'in yamağını sözcüsü olarak tayin etmiş olan "Amerikancı muhalefet" CHP'nin bu zaafan yararlanma şansı yok gibidir.

Öte yandan CHP'nin Erdoğan ve AKP'ye karşı HDP'nin desteğine de muhtaç olması ise bir çok nedenden ötürü HDP ile yanyana görüntü vermeye yanaşamayan CHP açısından başlı başına bir kriz faktörüdür. Bu itibarla CHP "iç sorunlarını" şu ya da bu ölçüde çözmüş olsa da bu kriz ögesinin etkisinden kurtulması mümkün değildir.

İYİ PARTİ'NİN KRİZİ

Öte yandan Cumhuriyet İttifakı'na karşı burjuva muhalefetinin diğer kanadı olan İyi Parti ilk girdiği seçimlerden nispeten başarıyla çıkmış olmasına rağmen, hemen bir başkanlık kriziyle yüzyüze kalmıştır. Bu kriz çözülmüş görünse bile krize neden olan dinamikler yerli yerinde durmaktadır. Özellikle de yerel seçimlerde adayların belirlenmesi aşamasında ve daha da keskin bir biçimde seçimlerin sonuçlarının belli olmasıyla daha derin bir biçimde kendini göstermeye adaydır.

Öte yandan her ne kadar Akşener öyle bir görüntü vermemeye özen gösterse de "milletvekili transferi" noktasında İyi Parti CHP'ye CHP'nin kendisine muhtaç olduğundan fazla muhtaçtır. Hatta CHP stratejik hedefleri arasında olan İstanbul, Mersin, Adana, Bursa, Antalya gibi merkezlerde HDP'nin desteğine İyi Parti'ninkinden fazla muhtaçtır. Bir tek Ankara bunun bir istisnasıdır. Ama CHP'nin hem İyi Parti'den hem de HDP'den gelecek oylara muhtaç olması en çok İyi Parti üzerinde bir baskı yaratmaktadır ve İyi Parti içindeki krizi besleyip derinleştirecek faktörlerin başında bu gelir. Muhtemelen seçim sonuçları ilan edildikten sonra bunun boyutları daha da büyüyecektir.

Bu bakımdan açıktır ki, ekonomik kriz ve etkilerinden ziyade, siyasi tablodaki bu durum asıl belirleyici krize işaret etmektedir. Bu kriz yönetenlerin ne eskisi gibi, ne de yeni başkanlık sistemine göre ülkeyi yönetememelerine işaret eder. Daha üzerinden bir yıl bile geçmemiş olan başkanlık sistemi yürür gibi görünse bile seçmenlerin yarısının desteğiyle muhtelif partilerin öne çıkardıkları başlıca hedef eski parlamenter rejime geri dönme hedefidir. Bu bile başlı başına bir siyasi kriz göstergesidir.

HDP SİYASİ KRİZİN NERESİNDE?

HDP'ye ve onun ağırlık merkezinde olduğu ezilenlerin ve emekçilerin cephesine gelince. Bu cephede de bir başka kriz kendini göstermektedir. Herşeyden önce bütün baskı ve engellemelere rağmen HDP'nin ve destekçilerinin birlikte yahut ayrı ayrı mazhar olduğu destek parlamenter seçim aritmetiği bakımından küçük bir ölçekte görünse de siyasi bakımdan önemli ve büyük bir göstergedir.

Zira devlet ve hükümet tarafından olduğu kadar burjuva muhalefetinin bütün parçaları tarafından dışlanan ve "uzak durulması gereken bir unsur" olarak muamele gören HDP'nin sahip olduğu seçmen desteğini nasıl tarif etmek gerektiği konusunda çok net bir tutum almak gerekir. Bu biçimde dışlanan ve görmezden gelinen HDP'ye verilen desteğin anlamı besbellidir: bu destek eskisi gibi ve şimdiki gibi yönetilmek istemeyenlerin desteğidir. Üstelik bu desteğin seçim sandıklarına yansiyandan daha fazla olduğu da sır değildir.

Bu itibarla bu tablodan çıkarılması gereken siyasi sonuç yönetilenlerin eskisi gibi yönetilmek istemediklerini güçlü bir biçimde ifade ettikleri ve baskılara sansür ve engellemelere rağmen, bu taleplerini dile getirmekte olduklarıdır. Üstelik HDP üzerinden duyulması gereken bu mesajın sadece içeriği değil, çapı da önemlidir. Hatta altını çizmek gerekir: bu, yönetilenlerin bugüne kadar seçim sandıklarına yansıtıkları en büyük mesajdır. Üstelik bir seferliğine olmadığı, muhtelif nedenlerle iniş çıkışları olsa da sürekliliği ve ısrarı görmezden gelinemeyen bir mesajdır.

İşte bu tabloda komünistlerin altını çizdikleri şudur: yönetilenler eskisi gibi yönetilmek istememektedirler.

Yönetenlerin eskisi gibi yönetemedikleri yönetilenlerin de eskisi gibi yönetilmek istemediği hakkındaki saptamaları işiten ve Lenin'e aşına olanların aklına gelmesi gereken ilk saptamalardan birisi hiç kuşkusuz bu durumun bir devrim ihtiyacına işaret ettiğiidir.

Kestirme yollara meraklı ve kendiliğindenliğe tapınmaya müptela olan solcuların aklına bu tespitten hareketle devrim çağrısı yapmak gelebilir. KÖZ'ün arkasında duran komünistler bunlardan değildir. Bilakis bunların arasından kararlı bir biçimde ve geri bakmamak üzere kopmuşlardır. Komünistlerin bu tablodan çıkardıkları sonuç ve önerilerine koydukları birinci ödev bu siyasi gerçeği muhataplarından başlayarak yaymaktır.

Yönetenlerin eskisi gibi yönetemediklerinin birinci işareti bunların yarısının yeni bir "yönetim sistemi"ni ortaya koymuş olmalarıdır. İkincisi bütün göstergeler bu yeni yönetim sisteminin de yönetme krizine çare olmadığını göstermektedir. Öte yandan burjuva muhalefeti cephesinde de sadece hükümete karşı değil yeni yönetim sistemine karşı net bir tutum olduğu da bellidir. Bu itibarla yönetenler cephesinde açık seçik bir yönetememe krizi olduğu besbellidir.

YÖNETENLERİN YÖNETEMİYOR OLMASI YETMEZ

Hakim sınıfın ve onun siyasi temsilcilerinin ülkeyi eskisi gibi de yeni usullerle de yönetemiyor olmaları bir kriz ögesidir ama "devlet işlerinin" yürümeyeceği ve devletin asli işlevlerinin kilitleneceği anlamına gelmez. Aksine bunun için devlet aygıtını ele geçirip parçalamak bir başka deyişle bir devrim gerekir. Besbelli ki bu saptamalardan bir devrim eşiğinde bulunduğumuz anlamı çıkmaz. "Eskisi" gibi de "yenisi" gibi de yönetilmek istemediklerini belli eden ezilenler ve sömürülenlerin evvela bunu hep bir ağızdan ve güçlü bir biçimde dile getirmeleri gerekir. Bunun sadece yönetenler tarafından işitilmesi için değil, bilhassa yönetilenler cephesinde işitilmesine ihtiyaç vardır.

Bu bakımdan bu Leninist saptamaların gösterdiği birinci ödev, yaklaşan seçimlerin öncelikle bu maksatla değerlendirilmesidir. Bunun anlamı da KÖZ'ün öteden beri işaret ettiği hedefin öne çıkarılması gerektiğidir. Yani ağırlık merkezinde HDP'nin durduğu bir Sol Blok'un iktidardaki ittifaka karşı olduğu kadar sözüm ona onun muhalifi olan ittifaka da mesafeli duran bağımsız bir tutumla teşkil edilmesidir.

Bu çerçevede herhangi bir ittifak/destek ilişkisinin birinci koşulu olarak şimdiden Erdoğan'ın savurmaya başladığı tehditlere ilişkin tutum gelir. Bir başka deyişle HDP ve destekçilerinin herhangi bir destek/ittifak ilişkisinde birinci koşulu seçilmişlerin yerine kayyımların atanmasına ilişkin net ve açık bir tutumu şart koşmasına gerek vardır.

Bunun siyasi veya ilkesel hedefleri seçimlerin önüne geçirmek değildir. Aksine başarılı bir seçim çalışması bile bu ilkeli tutuma bağlıdır. Zira unutmamak gerekir ki HDP'nin hedeflediği ve kazanacağı belli olan belediyeleri kazanmak için CHP'nin desteğine ihtiyacı yoktur. Hatta bazı durumlarda CHP'den çok CHP dışında kalan solun desteği anlamlı olacaktır. Bu tablo bile CHP ve gizli açık müttefikleriyle ittifaktan çok solun birlikte hareket etmesine ihtiyaç olduğunu gösterir.

Bu nedenle önümüzdeki seçimlerde yönetilenlerin eskisi gibi yönetilmek istemediği en güçlü biçimde ifade bulacaktır. Bu aynı zamanda seçimlerden sonra her biri hangi "zaferleri" kutluyor olsalar da yönetenlerin ve yönetmeye talip olan burjuva siyasetçilerinin ne eskisi gibi ne de yeni usüllere ve koşullara göre yönetememesi durumunu pekiştirecektir.

Bu bakımdan yerel seçimlere yönelik taktik tutumun merkezinde bu hedefin olması gerekir. Herşeyden önce böyle bir gelişmenin mevcut siyasi krizi herhangi bir ekonomik krizden çok daha etkili bir biçimde keskinleştireceği açıktır.

Kriz sorununa yaklaşırken, soruna krizin nasıl bir kriz olduğu ve hangi nedenlerle ortaya çıktığı noktasından değil, bu krizin hangi toplum düzeninde peydah olduğu ve bu düzenin kurallarına göre nasıl sonuçlar doğuracağı noktasından yaklaşılmalıdır.

Komünistlerin ödevi yaklaşan seçimlere siyasi kriz üzerinde durarak ve bu krizin devrimci bir çözümü için neye ihtiyaç olduğuna ısrarla işaret ederek katılmaktır. Bu çerçevede ağırlık merkezinde HDP'nin olduğu bir sol blok'un burjuva ittifaklarından bağımsız ve onlara karşı ana muhalefetin bir başka deyişle "eskisi gibi yönetilmek istemeyenlerin" sesinin gür biçimde duyurulmasını sağlamak için çalışacaklardır.

Böyle bir gayret aynı zamanda da "devrim için devrimci parti" hedefinin daha net bir biçimde görünmesine hizmet ettiği oranda başarılı olacaktır.

Siyasal Kriz Karşısında Düzenin Kokuşmuş Partileriyle İttifak Değil Sol Blokla Ezilenlerin Seferberliği